

บทที่ 1

บทนำ

รัฐบาลของทุกประเทศจะต้องมีปัญหาระหว่างการหาเงินทุนมาใช้จ่ายตามความต้องการ เพราะรัฐบาลต้องใช้เงินจำนวนมากในการบริหารประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย เงินที่จะนำมาใช้นั้นได้มาจากรายได้ของรัฐบาล เช่น ภาษีอากรและรายได้อื่น ๆ แต่ปรากฏอยู่เสมอว่า รายได้ของรัฐบาลมีจำนวนไม่เพียงพอกับรายจ่าย รัฐบาลจึงต้องกู้ยืมเงินสำหรับส่วนที่ยังขาดอยู่ โดยการกู้จากต่างประเทศ และภายในประเทศ การกู้เงินภายในประเทศมีทั้งการกู้เงินระยะยาวและระยะสั้น การกู้เงินระยะยาวจากแหล่งเงินทุนภายในประเทศนั้น รัฐบาลจะกู้จากประชาชนและสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยการออกตราสารให้แก่ผู้ใหญ่ เพื่อเป็นคำรับรองว่ารัฐบาลจะจ่ายเงินคืนในใหญ่ภายในเวลาที่กำหนด และจะจ่ายดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ ตลอดอายุของการกู้ตามอัตราที่กำหนด ตราสารในการกู้เงินดังกล่าวเรียกว่า พันธบัตร รัฐบาลได้ออกพันธบัตรมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ผู้ออกพันธบัตรในประเทศไทยคือ รัฐบาลโดยกระทรวงการคลัง และไม่เคยมีกิจการอื่นใดอีกเลยนอกจากรัฐบาลที่หาเงินทุนด้วยการออกพันธบัตร จนกระทั่งรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งคือ การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย ได้ประกาศจำหน่ายพันธบัตรเป็นจำนวนเงิน 50 ล้านบาท เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2515 ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีพันธบัตรรัฐวิสาหกิจออกจำหน่าย เพราะตามปกติตลาดพันธบัตรในประเทศไทยจะมีแต่พันธบัตรรัฐบาลเท่านั้น หลังจากการออกพันธบัตรในครั้งแรกนี้แล้ว รัฐวิสาหกิจแห่งนั้นก็ได้ออกพันธบัตรอีกหลายครั้ง คือ ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2516 ออกจำนวนเงิน 250 ล้านบาท วันที่ 10 มิถุนายน 2517 ออกจำนวนเงิน 250 ล้านบาท วันที่ 16 กันยายน 2517 ออกจำนวนเงิน 200 ล้านบาท วันที่ 1 กรกฎาคม 2518 ออกจำนวนเงิน 300 ล้านบาท และวันที่ 15 กันยายน 2518 ออกจำนวนเงิน 140 ล้านบาท รวมเป็นพันธบัตรที่ออกแล้วทั้งสิ้น 1,190 ล้านบาท ซึ่ง

จำหน่ายได้เป็นเงิน 1,174.078 ล้านบาท เพราะพันธบัตร พ.ศ.2516 จำหน่ายได้เพียง 234.078 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่ารัฐวิสาหกิจแห่งนี้มีแนวโน้มที่จะออกพันธบัตรต่อไปอีกเรื่อย ๆ โดยที่เป็นครั้งแรกในประเทศไทยที่มีพันธบัตรของรัฐวิสาหกิจออกจำหน่าย ซึ่งแต่เดิมมีเพียงพันธบัตรของรัฐบาลเท่านั้น ดังนั้นการออกพันธบัตรของรัฐวิสาหกิจแห่งนี้จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษา ประเด็นสำคัญที่จะศึกษาคือ หลักเกณฑ์การพิจารณาการออกพันธบัตรของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์และขอบเขตของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ทำขึ้นเพื่อเสนอผลของการศึกษารายละเอียดในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ

1. ความจำเป็นหรือเหตุผลที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ออกพันธบัตรสิ่งที่จำเป็นต้องศึกษาคือ ลักษณะของกิจการ ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป วัตถุประสงค์ ความต้องการเงินทุน แหล่งที่มาของเงินทุน โครงสร้างของเงินทุน และเหตุผลในการออกพันธบัตร

2. วิธีการและหลักการสำคัญในการออกพันธบัตรได้แก่ การกำหนดวงเงินพันธบัตร อัตราดอกเบี้ย อายุของพันธบัตร และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การศึกษาเรื่องนี้จะศึกษาวิธีการและหลักการที่ปฏิบัติในต่างประเทศ ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านนี้ ประกอบกับวิธีการและหลักการของรัฐบาลไทย ซึ่งมีประสิทธิภาพในเรื่องนี้มากพอสมควร เปรียบเทียบกับวิธีการและหลักการที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ฯ ปฏิบัติว่า การปฏิบัติคอนใดที่ยังบกพร่องควรแก้ไขอย่างไร

3. การจัดจำหน่ายพันธบัตร จะศึกษาหลักการเกี่ยวกับช่องทางและวิธีการจัดจำหน่ายที่ใช้กันทั่วไป คุณลักษณะและข้อจำกัดของแต่ละช่องทาง ค่าใช้จ่ายในการจัดจำหน่ายและการเลือกช่องทาง รวมทั้งวิธีการจำหน่ายพันธบัตรของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ฯ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการจัดจำหน่ายที่เกิดขึ้น

4. ผลสะท้อนของการออกพันธบัตร จะประเมินผลของการออกพันธบัตรการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ฯ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทาที่ของตลาดเงินทุนและผู้ลงทุนโดยทั่วไป โดยจะกล่าวถึงความสนใจของผู้ซื้อ ประเภทผู้ซื้อ ความสัมพันธ์ระหว่างพันธบัตรการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ฯ กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้จะศึกษาผลของการออกพันธบัตรในแง่ของการเปรียบเทียบกับผลของการหาเงินทุนจากแหล่งอื่น ๆ โดยจะกล่าวถึงข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเลขและไม่เป็นตัวเลขประกอบกัน

5. การดำเนินการก่อนที่พันธบัตรจะครบกำหนดชำระ ซึ่งจะกล่าวถึงการใช้จ่ายเงินทุนจากการออกพันธบัตร และการดำเนินการในเรื่องการชำระหนี้หรือไถ่ถอนพันธบัตร

วิธีการวิจัย

1. ค้นคว้าจากตำรา วิทยานิพนธ์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการออกและจำหน่ายพันธบัตร เอกสารต่าง ๆ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ฯ ธนาคารแห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และประกาศของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้
2. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ฯ
3. สอดถามเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ฯ และธนาคารแห่งประเทศไทย

ความสำคัญหรือประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะเป็นเครื่องมือใหญ่ออกพันธบัตร เห็นชอบพร้อมในการปฏิบัติงานของตน จะได้พิจารณาหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. เป็นแนวทางให้รัฐวิสาหกิจอื่นที่ต้องการออกพันธบัตร ถือเป็นหลักปฏิบัติ
3. หากผลของการออกพันธบัตร เป็นที่น่าพอใจมากกว่าการหาเงินทุนวิธีอื่น ก็จะเป็นการกระตุ้นให้รัฐวิสาหกิจอื่น ดำเนินการออกพันธบัตรแทนการกู้เงินจากต่างประเทศ

ซึ่งจะช่วยลดการรั่วไหลของเงินตราต่างประเทศที่ออกไปในรูปของดอกเบี้ย การออกพันธบัตรทำให้ประชาชนชาวไทยมีส่วนร่วมทางคานเงินทุนของรัฐวิสาหกิจ และได้รับดอกเบี้ย อันจะทำให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นประชาชนให้รู้จักการออมทรัพย์โดยการลงทุนอีกด้วย

4. หากผลของการออกพันธบัตรไม่เป็นที่น่าพอใจ ผู้ต้องการเงินทุนอื่น ๆ จะได้พิจารณาหาวิธีการอื่น ๆ ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย